

rabiljanje katoličanstva v nazadnjem sklopljenem klerikalne namene. Dokaz temu je že dejstvo, da so igrali pri tem dirindaju politični voditelji klerikalne stranke prve posole. Seveda v prvi vrsti dični glavar kranjski dr. Šusteršič, mož, ki ima ožlindrane roke in ki si tudi še umazanah očitanj gospice Kamile Theimer ni opral. Ta Šusteršič se je delal zdaj nakrat zopet za dobrega avstrijskega patriota, kar je seveda v tem okvirju le gnušno plovilo. Pred par meseci šele so hoteli slovenski klerikalci avstrijsko domovino Srbiji in Rusiji prodati; zdaj, ko se jim to ni posrečilo, pa so se zopet pobarvali s črno-rumenimi barvami. Ej, gospodje, ali smatrate javnost za tako kratkomiseln? Stranka, ki je izjavila, da ji je pravoslavni Srb ljubši nego katoliški Albanec, ki se je rogala srbskim morilcem, ko so davili katoliške duhovnike, ki je v času vojne nevarnosti zastopala sovražnikove interese, katere duhovni zasramujejo cesarsko pesem, — tako stranka naj nikdar ne hlini katoliškega ali avstrijskega mišljena. Kajti vso njen „prepričanje“ je edino skrb ter hrenjenje po vladanju... Zato je bil slovensko-hrvatski shod v Ljubljani le prazna komedija!

Prvaški škandal, ki smrdi naravnost do neba, se je zdaj na Kranjskem pojavit. Neka gospica Kamila Theimer je namreč na podlagi dokumentov in pisem objavila serijo člankov, v katerih se očita slovensko-klerikalnim voditeljem tako gorostasno umazane stvari, da bi morali takoj iz javnosti izginiti, ko bi se le trohica teh očitanj dokazala. Zlasti hudo prizadeta sta deželni glavar kranjski dr. Šusteršič, kateremu so očita naravnost zlorabo javnih denarjev v osebne namene, ter duhovnik dr. Krek, katerega celibaterske navade so prav neprijetno razsvetljene. Namesto da bi slovenski voditelji z vsemi močmi pomagali, da se zadeva pred sodnijo pojasni, se muzajo in skrivajo, — odgovorni urednik klerikalnega „Slovenca“ pa je celo pogrenil pred roko pravice. Ta škandal slovensko-klerikalne stranke je tako velik, da bode imel gotovo hude posledice za to črno stranko, ki je do kosti korumpirana in živi najraje v močvirju, kakor gnušna golazen.

stusovega naslednika je presegla vse meje. Ne vem, ali je bil kaplan ob 8. uri zjutraj že pijan ali ne. Samo to sem videl, da je poštene kmete s svojo surovostjo in strastno agitacijo tako razburil, da je le še ene besede manjkalo, da bi jih ne dobil po hrbitu. Polovil je pri davkoplačevalnih vdovah in devicah skoraj vsa pooblastila, ter ta razdelil med svoje špane. No kaplan Kramaržič, drugače so Vam Marječani trn v peti, pooblastila Marječank Vam pa le dišijo. Kaj ste pa delali z glasovnicami? Niste zadnjih trgali volilem iz rok, jih popravljali v hasek Vaše stranke in s tem razburili volilce tako, da jih mnogo ni šlo voliti? Kaj poreče k temu državno pravdinstvo? Lagali in farbali ste Vaše ovčice, da je bilo joj! Vaša agitacija je bila vsestransko nepoštena in za duhovnika sramotna. Vi sami ste bili „Slov. kmetska zveza“, ki si s tem ni pridobil nikakoga lovorca. Vložil se je proti izidu voliltev ugovor in upamo trdno, da bode oblast nestransko celo zadevo preiskala in razsodila. A tudi kaplanu Kramaržiču kot zastopniku „Slov. kmetske zvezze“ se ne na uho, ampak javno pove, da ne bode „Slov. gospodar“ po prihodnji volitvi imel priložnosti nepoštenosti, nasilstvu in gnusni agitaciji peti slavo.

Sv. Janž dr. p. Kaplan Kramaržič dijva. Zadnji teden, ko so bile volitve pri sv. Marjeti d. p. je tako strastno agitiral, da jih je skoraj od kmetera nalezel in da bode najbrž še imel pri sodniji opraviti. Zadnjo nedeljo je udirljivo po naši požarni brambi, katera priredi veselico in jubilej 25 letnega obstanka. Na prižnici je tulil, da smo mislili, da je zmaj v cerkvi. Lasi so mu stali po koncu, z očmi nas je hotel prebosti in zjajal je, da smo se pomaknili proti vratom s strahom, da nas ne požr. Pesti ga najbrž še danes bolijo. To pa vse zaradi tega učinkuje, ker se vrši veselica v naprednem duhu. Če da se ni veselica vršila v naprednem, marveč v izzivalno sokolskem duhu, kar seveda kaplana istotako nič ne briga! (Op. uredn.) V šoli obljuduje taisti deci podobe, katere starisci so veselice ne udeleži. Fantje vabi v drugo kremo in jim obeta, da jim bodo zaigrale „Marijine device.“ Tistim, ki se dajo vloviti, dober tek! Kaplangu Kramaržiču pa zagotovimo, da smo bili požarni bramboveci naprednih mislij in da budem za naprej ostali verni in napredni. K večjemu bi se znalo pripetiti, da nas Vi spravite ob vero. O vera, ti vir vsega obstanka, ti pešaš, ker te taki ljudje oznanajo, kakor so hujskajoči kaplani. Kaplan Kramaržič pa dela najbrž skušnjo za Gradec 47, drugače bi nas poštene fante in možje v miru pustil. „Orel.“

pa jim je zgradila zopet most vrnitev v Adrianopol. Kismet!

Tudi v Albaniji raste razburjenost med posameznimi skipetarskimi plemenimi, katerih deželo se hoče oddati Črnogori. Gotovo je, da bodo prišlo še do grozovitega klanja in prevaranja krvi, predno bode kralj Nikita postavljen škoren na albanski tilnik. Zato še prav dolgo ne bode tam dolni miru.

Velevlasti so se sicer pomirile in nevernost evropske vojne je vsaj sedaj odpravljena. Zato so pršli tudi zdaj po dolgih mesecih težke službe ob srbski meji naši avstrijski rezervisti nazaj. Vrle branitelje domovine se je povsod velikim navdušenjem pozdravljalo.

Evropske vojne ne bo, — za sedaj! Ali razvitek na balkanskem potoku ni razveseljiv. Končna beseda se na Balkanu še nigovorila. Ko bi se bilo v tej nesrečni vojni vpoštevalo edino pravilno stališče: Balkan balkanskim narodom, to se pravi: vsakemu balkanskemu narodu tiste pokrajine, v katerih živi, — potem bi bila bodočnost mirna! Ali kakor stojijo razmere sedaj, je čisto gotovo, da bode v parletih na Balkanu kravijevi plezi novega pricel. Pomisliti treba je sledeče številke: Glasom mirovine pogodbe je Bukaresta pridobil bi Bulgaria Tracio, v kateri živi poleg 200.000 Bulgarov še 250.000 Grkov in 500.000 Turkov. V južni Makedoniji jo dobijo Grki, živi 250.000 Bulgarov. V pokrajinih, ki so jih Srbi pridobili, živi komaj 40.000 Srbov, pač pa 467.000 Bulgarov. Na vzhodni strani zopet pride pod srbske žese skoraj 5 milijone Albancev. Rumuni so pridobili Dobrudžo, v kateri živi tudi le 7500 Romunov poleg 300.000 Bulgarov. Te številke nam dokazujojo, da bodeje zopet notranji nemiri v posameznih balkanskih državah na dnevnem redu. Vrelo bode naprej v tem peklenškem kotlu.

Novice.

Morski volk se je pojavit zopet pri Trstu. 5 oseb se je peljalo v čolničku par kilometrov v morje. Slučajno se je čoln prekucnil in vsa so padli v vodo ter se hoteli s plavjanjem rešiti. A nakrat se je pojavit morski volk (Haifisch) ki je potegnil eno plavalk, 20 letno kontoristino Marijo Neumann pod vodo. Neko drugo starejšensko je zadela vsled strahu srčna kap in je tudi vtonila. Ostale tri so se komaj rešile.

Grozni umor. Dunajski hauptman Eisenkof je v svojem stanovanju obiskal neke ženske. Kar nakrat skoči v sobo njegov vojaški sluge Jakobović in ustrelji hauptmana ter žensko, potem pa rani še nekega na pomoč prihajajočega feldvebla. Bržkone hipno znoreli Jakobović še žil je potem iz družega nadstropja in obledel težko ranjen.

Povoden na Ogrskem se je v zadnjem času zopet pojavila. Od marca lanskega leta bila v okolica mesta Bodrog-Keresztur 14 krat pod vodo. Njive in travniki v občinah Olasz-Liszka Czegilon, Bodrog-Kisfalud, Bodrog-Keresztur Tokaj, Timor, Zaltod in Rokomac stojijo že tednov pod vodo. Ali oblak se je odtrgal in voda tudi celo vrsto drnigh občin preplovila. Vasi Alsoyadasz pogrenilo se je vsled vode 12 hiš, v Szikszu 50, v Bakti pa 16 hiš. Vasi Alsokaszmark in Felsokaszmark sta vsled popolnoma uničeni. Mnogo oseb je valovih svoje življence. Občina Aban Szanto deloma pod vodo in se je pogrenilo 8 hiš; voda je železniško progo v dolgosti 300 metrov razrušila. Obupanje kmetskega prebivalstva je veliko.

Velika razstrelba se je zgodila v mestu Tumbayu. Neki voz cestne železnice trčel po nameči z vozom, ki je bil naložen z dinamiton. Seveda se je dinamit vsled tega razstrelil. V poslopij je bilo popolnoma razrušenih. Istočasno je bilo okroglo 100 oseb ubitih, mnogo večjih pa težko ali lahko ranjenih.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Pijonirji, pozor! Kot c. in kr. vojaki se na brigate za nobeno politiko. Ali zapomnite si tole: Krčmarica Mahorič nagnala je ranjenega vraga tovariša pijonirja Zupaniča kakor psa in

Ime MAGGI jamči za izvrstno kakovost MAGGI-jevih kock po 5 vin. za 1/4 litra najfinješe goveje juhe.

Le-ta so najboljše!

Blagovolite to upoštevati pri nakupovanju.

Dopisi.

Sv. Marjeta dr. polje. Pri zadnji občinski volitvi je napredna stranka propala. Zakaj? pozneje. „Slovenski gospodar“ je prinesel slavospev o izidu volitve. On piše, da so k' izidu volitve pri pomogli krščansko misleči možje. Kaj misli „Slov. gosp.“, da mi naprednjaki nismo krščanski možje? Tukaj pribijem, da smo krščanski, a ne klerikalni možje, kateri ne poznamo hujščine, ne nasilstva, ki trezno in pošteno mislimo ter se ne udamo nasilstvu hujskajoče duhovščine. Ali o volitvi! Največji in najboljši zastopnik „Slov. kmetske zvezze“ je bil Šentjanžki kaplan Kramaržič. Sem že videl pisanega in vsled tez za razburjenega človeka. A besnot tegi Kri-

pred svojega praga, ko je prišel svoje „sokolske“ mučilce iskati! To je treba zapomniti! Pri Mahoriču se torej pionirje vun meče, ako ne trobijo v politični rogo govor „črnega Petra!“ Prepričani smo, da imajo naši pionirji dovolj časti v sebi, da ne bodo več krčmarice Mahorič nadlegovali. Kdor pionirje čez prag meče, ta ne more zahtevati, da bi mu pionirji zopet svoje krajcarje nosili! Isto velja od gostilne Graharrja v Hajdini. Tam se je pionirji preteplaval in skoraj pobilo. Dolžnost vojaške oblasti je, da ukrene tu vse potrebitno, da se taki sramotni škandali ne bodejo več pripelili. Svaka sila do vremena!

Dva starja naša znanca, učitelj Vincenc Šerona in železniški uradnik Haladea sta bila torej voditelja med onimi pretepači, ki so v nedeljo pionirja Zupaniča napadli. Šerona, to je tisti dolgonogi učitelj Šerona, ki je bil pred par leti na neprjetni način zmočen, ko je hotel na kolodvoru s svojo kozjo brado zgago delati. To človeče, ki poznal gospodino desetkrat bolje nego šolo, pokazalo je zdaj nakrat svojo balkansko korajo, zdaj, ko jih je bilo sto proti nemu! In Haladea, uradnik južne železnice, nekdanji učitelj, mu je pomagal. Bolje bi bilo, da bi se Haladea intenzivne brigal za svojo službo! Povedati bi mu znali v tem oziru cele romane! Opazljamo šolsko oblast kakor tudi ravnateljstvo južne železnice na ta čedni parlek! Za preteplavanje ne plačujejo dakovplačevalci učitelje ter uradnike!

Trgovec Senčar v Ptiju se dela vedno grovito nedolžnega, kadar se pove javnosti, da je njegova trgovina pravo gnezdo prvaške gonje. Dela se slepega in gluhega v takem slučaju. Sramuje se menda, da visi še vedno njegova nemško-nacionalna trakom ozalšana fotografija v nemškem telovadnem društvu. Trgovca Senčarja pa zagovarjajo tudi gotovi drugi ljudje, ki imajo svoj bastardski nos tudi v vsaki zadavi, leprav jih niti za mišjo dlako ne briga . . . In vendar ponavljamo zopet, da je Senčarjeva itacona gnezdo prvaške gonje. Drugača bi ne mogel Senčar trpeti, da je v njegovem komi Heinr. Kreft glavni rogovilež pri ptujskih „sokolih“, da je pretepač, ki se je v nedeljo istotasto udeležil pobijanja pionirja Zupaniča. Radovedni smo, na kak način se bode Senčar zdaj opraveval. Radovedni smo, res radovedni!

Otvoritev novega mostu v Mariboru se je vršila pretekelo nedeljo ob velikanski udeležbi ljudstva. Kot zastopnik cesarja pripeljal se je s šopiskim brzovlakom nadvojvoda Friderik. Na kolodvoru so ga pričakovali m. dr. namestnik grof Clary, deželni glavar grof Attems, štorni komandant Leitner, župan dr. Schmiederer, okrajin glavar pl. Weiss, drž. in deželn poslanec Wastian, več drugih županov, nadalje častna kompanija 26. regimenta itd. Po kratkem pozdravu odpeljal se je visoki gost v spremstvu župana dr. Schmiederer in podžupana Wastian ter drugih dostojanstvenikov v automobileh k mostu. Tam je imel župan dr. Schmiederer znameniti nagovor, v katerem je zlasti udanost in patriotska čustva prebivalstva napram cesarju in avstrijski domovini naglašal. Tudi škof dr. Napotnik imel je daljši govor v nemškem jeziku, nakar je urebil cerkveno blagoslovjanje novega mostu. Nadvojvoda šel je potem v spremstvu gostov prvi po most. Na oni strani mostu pozdravila je nadvojvoda gdđ. Bibus, ki mu je podarila sopek cvetljic. Nadvojvoda dal ji je v spomin ilijantno brošo. Jako dopadel je visokemu gospodinu krasni pogled na Maribor in njegovo okrožje. Nadvojvoda nagovoril je potem celo vrsto določnih oseb in se je kmalu nato v automobile odpeljal v Gradec. Vsa slavnost je imela impozanten vtis in se je vršila brez pomembnejšega notenja. Mesto je bilo seveda okrašeno z za-

stavami. Na ljudstvo je vplivala otvoritev globoko. Novi most je torej otvoren; dal Bog, da bi prinesel mnogo gospodarskega napredka kmetskemu kakovostenju mestnemu prebivalstvu!

Velikanski dirindaj napovedalo so slovenski klerikalci in narodnjaki za dan otvoritve novega mariborskega mostu. Pa ves dirindaj je padel v vodo . . . To je pač dokaz, da nimajo slovenski voditelji prav nobenega vpliva nad slovenskim ljudstvom, da so torej lažniki, kjer se delajo za komandante slovenskega ljudstva, da se jim doslej ni posrečilo zastrupiti srca ljudstva . . .

Najprve so komandirali slovenski prvaki, da naj razobešajo ljudje v Mariboru belo-plavo-rdeče zastave. Za katoliški shod v Ljubljani so slovenski klerikalci sami te panslavistični zastavi proč vrgli; v Mariboru pa so hoteli s tem „ruskim“ barvam prebivalstvo dražiti. Ali ljudi jih niso poslušali, marveč so raje cesarske, avstrijske ter štajerske zastave razobesili. Ljudstvo je pozdravilo člana cesarjeve družine, nadvojvodo Friderika s cesarskimi, ne pa z russkimi barvami! In slovenski voditelji so bili blamirani . . . Na kolodvor so postavili orehovskega Pišeka, enega najduhovitejših slovenskih voditeljev, češ da naj ta nadvojvodo v slovenskem jeziku pozdravi. A Pišek ne zna ne slovensko ne nemško; potrebljivo poslušal je nadvojvoda njegove nerazumljive besede in mu je dal potem parne mških besed kot odgovor. Kajti nadvojvoda ne zna orehovskega dialekta . . .

Knežoskof dr. Napotnik je uvidel, da bi bilo govoreno v nadvojvodi neznani slovenščini le prazna demonstracija; zato je imel tudi daljši nagovor v izključno nemškem jeziku . . . Ljudstva samega se je seveda tudi iz dežele prav veliko zbral. Ali to ljudstvo ni bilo tako neumno, da bi se pustilo od prvaških hujščakev zlorabljeni v politično gonjo. Ljudstvo ni hotelo pred cesarskim zastopnikom demonstrirati srbofilskih idej. Zato je bilo mirno in je skupno z nemškimi Mariborčani pozdravljalo nadvojvoda. In prvaki, ki so preje tako grozili z nevoljo prebivalstva, so bili zopet blamirani . . . Ja, ja, časi še niso blizo, ko bodejo slovenski voditelji na razvalinah avstrijske domovine zgradili „jugoslovensko“ deželo . . .

Klofute niso ravno priporočljivo sredstvo v javnem delovanju. Posebno ne, ako se dotaknejo blagoslovjenega lica kakšnega političnega duhovnika. Pa kaj hočemo, — v hipni razburjenosti se marsikaj zgodi! Pri mostnih slavnostih v Mariboru je hotel neki politični fajmošter iz okolice (znan je vsem, ali iz prijaznosti zamolčimo njegovo ime!) škandale delati in ljudstvo do demonstracij pripraviti. Imel pa je smolo; kajti naletel je na napačne ljudi, ki so mu takoj na lici mesta precej občutljivo dokazali nedolžnost takih demonstracij. Cujemo, da si je kupil ta fajmošter flajšter za obraz. Tak flajšter pa bi potreboval tudi neki slovensko-zagriženi učitelj iz mariborske okolice, ki jih je tudi dobil po ustih . . . Mi gotovo nismo za tak način boja, ali ta dva možica sta jih res zaslužila!

Dobro povedano! V Brenčičevi hiši v Ptiju je novi slovenski prvaški advokat (pardon: odvetnik) dr. Tone Gosek svojo pisarno, obenem pa Lojze Brenčič svojo trgovino z manufakturnim blagom. Ko je nekdo to zbranim kmetom sporočil, dostavil je hudomušno: „Veste kmetje, eden vas bode oblačil, drugi pa sлаčil! . . . Bravo!

Zaradi škandala v sv. Lenartu sl. g., ki ga je povzročil zagriženi župnik ob priliki cesarske maše, bljuje prvaško časopisje brez razlike stranke ogenj in žveplo. Tako delajo ti gospodje, kajti da bi bil nemški nadučitelj g. Flory vsega krv. Ej, kako pa stoji stvar? Nepobitna resnica je, da je fajmošter v prvaški zagrženosti petje cesarske pesni motil in daje nemške domačine iz cerkve spodil. Čez to dejstvo ne pomaga

vrši prepočasi. Takim ljudem primanjkuje potem seveda tudi moč za delo in svežost, ki jo najdemo pri ljudeh z mormalno prebavo. Staro priznano, sigurno vplivajoče, milo sredstvo, olajšati prebavo, so Fellerjeve odvajalne Rhabarbara-kroglice z zn. „Elza-kroglice.“ One pospešuje-

prav nobeno zavijanje! Sicer pa naj se ne pere „zamorca“ fajmoštra, katerega „patriotična“ čustva poznamo prav dobro. V vseh avstrijskih kronovinah mora se šolska mladina dnem 19. novembra udeležiti žalovne maše po umorjeni cesarici Elizabeti. V sv. Lenartu se to že več let ni zgodilo. Fajmošter je namreč v edno žalovno mašo od povedal. Kakšen je torej ta fajmošter? Cesarske pesmi noče poslušati, maše za pokojno cesarico noče čitati, — ja za sto vragov, zakaj pa ne gre tja na Balkan s svojo zagrženostjo?

V sv. Lenartu slov. gor. imajo seveda tudi „sokole“, ki se jih zlasti na tem pozna, da počne okrog rogovilijo in tulijo. Temu škandaliziranju pijnih prijateljev srbske „kulturne“ bo treba konec napraviti. Zanimivo je, da ni niti eden tamošnjih „sokolov“ v sv. Lenartu domaćin; vsi so pritepenci iz najrazličnejših krajev. Zakaj se ti rdeče-srajčneži ne odpeljejo na Balkan? . . .

V sv. Jurju slov. gor. imajo nadučitelja Pavlina, ki menda misli, da je plačan edino za prvaško hujškarijo. Vkljub temu, da je nslužben na utravistični ali dvojezični šoli, kaže ob vsaki priliki na najnesramnejši način svoje sovraštvo proti nemškemu jeziku. Niti v službenem občevanju noče rabiti nemščine, čeprav bi moral kje na Pohorju kdo pasti, ako bi ne znal nemščine. Raje pusti nemško pisane uradne akte v Gradec pošiljati, da se tam od deželnih uradnikov prevajajo. S tem napravlja Pavlin seveda deželi, to se pravi dakovplačevalcem velike stroške. Ali imamo res učitelje samo zato, da tlačijo vboge, revne dakovplačevalce še hujše v blato vsakdanje mizerije? In taki učitelji, ki delajo dakovplačevalcem le škodo, bi potem še radi svoje plače zopet na troske dakovplačevalcev zvišali! Priporočamo Pavlinu, naj poskusi pamet rabiti, drugače bodejo kmetje njegovi pravaški trmoglavosti kmalu konec napravili!

V Konjicah priredili so narodnjakarji pred kratkim neko „veselico.“ Namen jim je bil seveda hujškarija zoper domačine, ki se ne vda jajo srbofilskim sanjarjam. No, gospodje v „narodnem domu“ so postali kmalu krotki. Proti prirediteljem in zlasti proti nekemu predznamenu odvetniškemu kandidatu se je napravilo kazensko naznanilo.

Okrajni zastop v Konjicah je oblast zaradi notranjih prepirov razpustila. Upati je, da bode z novimi volitvami vse nesoglasje odpravljeno v prid gospodarskemu delu vsega prebivalstva.

Hitra smrt. V Ptiju je zadelo kap soprogoo izdelovalca dežnikov gospo Schartner. Bila je pridna, splošno spoštovana žena, ki je dolga leta bolehalna, a vkljub temu vedno svojo dolžnost kot gospodinja izvršila. — Na Bregu pri Ptiju pa je zadelo kap komaj 28 letno soprogoo trgovca Iglitsch. Revica je bila takoj mrtva. R. i. p!

Umrl je pri Konjicah lastnik tovarne g. Eduard Hafendorf. Bil je splošno spoštovan in jako delaven mož zvestega naprednega mišljenja. L. m. z!

Tretja žrtev krvave žaloigre v Ptiju, pri kateri je dragonec Dengschwert ustrelil gospodnarko Preuz ter sebe, je zdaj tudi umrla. V bolnišnici v Gradcu je namreč izdihnila hčerka Olga Preuz, ki jo je bil morilec trikrat v hrbot ustrelil.

Vlom. V Hotenju pri Šoštanju vlomili so bržkone cigani v kočo Johana Kočevar, pokradli so mnogo bleke, mesa, špeha, več ur in tudi večjo svoto gotovega denarja.

Obesil se je zaradi previsoke starosti neki 84 letni vžitkar v Bezini pri Konjicah.

V otrobih zadušilo je delavca Johana Ahtika v Majdičevem mlincu pri Celju. Bržkone je pri delu zaspal, otrobi so se suli nanj in ga zadušili.

Pobjoj. V ptujski okolici napadla sta dva suroveža spečega fanta Ludvika Lenert in ga z

jo apetit, prebavo, odpravijo krč, uredijo odvajanje in izboljšajo kri. 6 škatljic za 4 krone posilja franko apotečar E. V. Feller v Stubic, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko), kjer se dobri tudi znameniti Fellerjev „Elza-fluid“, en poizkusni tucat za 4 krone.

Si - - -

Lenoba

ni vedno samo slaba lastnost, marveč večkrat železniški pojavi, in v tem slučaju je njen vzrok kar vedno slabno prebavljanje. Kdor ne prehrana hitro in lahko, je večinoma slaboten in na krv reven, kajti uresničenje nove krvi se

nožem ter sekiro smrtno ranila. Vzrok tega divjaštva doslej ni znan.

Srebrno poroko praznoval je v Slov. Bistrici mesar in gostilničar g. Štefan Fillipitsch s svojo soprogo Amilio. Čestitamo vremu paru prisrčno!

Nepoboljšljiv tat je komaj 17 letni Jože Strahovnik iz Št. Janža pri Šoštanju. Komaj je prišel iz več mesečne ječe, ke je že zopet svojemu svaku Lesjaku 200 l vina, več steklenic žganja ter 3 šunke, nadalje pa še večjo svoto denarja ukradel.

Iz Koroškega.

Kaplja na Dravi. Piše se nam: Psovanje je tistemu potreba, kateri nosi jezo v srcu. Ali da se ta jeza sproži nad popolnoma nedolžnim, to zadnjim gotovo ne bode prav. Tako tudi v tem slučaju, ko je neki gospod, ki je začasa občinskih volitev napredno mišljenje blinari, da bi prišel v napredni občinski zastop, ki pa na drugi strani slovensko-klerikalno šolsko društvo podpira in ki se mu je postavilo vsled tega stol pred vrata, — vso svojo jezo pred svojimi posili in otroci strosil. Napadal je cele korporacije, pa tudi osebe, ki niso imele sreče, da bi (kakor on) podedovali mastno posestvo, ki si morajo torej z oranjem in delom svoj kruh prislužiti, da skrbijo za-se in za svojce. Ako dotični gospod o teh ljudeh meni, da nimajo časa niti za jesti, da bi prišli ja hitreje v gostilno, potem naj si zapomni, da nima vsakdo tako blagoslovjeni apetit, da bi snedel dva starra funta svinske prate ali pa celega purana s solato; drugim ljudem morajo ravnno manjše porcije zadowovati. Sicer pa ti ljudje tudi ne reflektirajo na tako telesno obsežnost, kakor ta gospod; veselje mu prav radi privoščijo, da pelje špacirati po svojem veleposestvu mogočno „pokopalische“ pečenih piščancev. Kar se pa tiče sedejava po krémah, je itak znano, da ta gospod ravnno ni sovražnik gostilens; samo zaradi tega ne privošči drugim gostilne, ker mu je vaški gostilničar svojo hišo preposedal. Končno pa opozarjamо še tega gospodeka, naj se ne norčuje iz besed „Bog ohrani . . .“

Bistica v Rožu. (Stoletnica in razkritje spomenika). Pišejo nam : Lansko leto izvoljenemu odboru za vojni spomenik se je s pomočjo raznih visoko stojecih oseb posrečilo, uresničiti nov spomenik v Rožni dolini v spomin na slavne boje leta 1813. Razkritje tega spomenika se vrši dn 14. septembra 1913 dopoldne. Prvi boji za osvoboditev naše koroške domovine so se, kakor znano, v Rožni dolini vršili in so pričeli dn 29. avgusta 1813. Dnè 6. septembra 1813 se je vršil krvavi boj čete hrabrih Avstrijev proti več kot 10 kat močnejšemu sovražniku Francozu pri Bistrici v Rožu. Še danes se vidi sledove mnogoterih krogelj sovražnika, to pa zlasti na nežni, prijazni cerkvi sv. Križa v Bistrici. V bližini te cerkve, na daleč vidnemu griču, dviga se veliki križ, ki ga je postavil pred 70 leti nepozabni tovarnar Gustav grof Egger. Ta križ je tekom časa hudo trpel in se je zdaj ob stoletnici nanovo postavil. Hvala mnogoštivnim darilom, vsled katerih se je zamoglo z okoli 4000 kron izdatki trajen in lep spomenik postaviti. Delavni odbor se pošteeno trudi, da prirede slavnost odprtija primerno in častno. Mnogo visokih funkcionarjev, zastopniki dotednih vojaških oddelkov, mnogo domačih društev (tako bojnih društev, pevskih, gasilnih in streških društev) naznani lo je svojo udeležbo. Upati je, da se bode tudi vso prebivalstvo, katerega predhodniki so na teh poljeh svojo srčno kri prelivali, te slavnosti udeležilo. Kajti s tem se bode častilo innaške branitelje domovine !

Bilčovs. V zadnji številki smo bili prisiljeni, sprejeti „popravek“ od g. župnika. Zdaj so nam dali naši zaupniki mnogo nadaljnega materiala na razpolago. Kè smo pa obenem izvedeli, da bode ta župnik Bilčovs zapustil, ne bodoemo za sedaj tega materiala objavili; to pa sicer z nadom, da nas župnik ne bode še naprej s „popravki“ zabaval.

Nezgoda. Hlapec Schannig v Keutsbachu padel je iz hruške na plot. Kol se mu je zadrl v truplo in ga je težko ranil.

Zaprli so hlapca Johana Rock iz Sel na jezeru. Dolžijo ga, da je povzročil nalač zadnji požar v Selah. Rock bil je že svoj čas enkrat

zaradi suma požiga v preiskovalnem zaporu. Istotako so zaprli direktorja Moritscheve fabrike v Beljaku, ki je pred kratkim pogorela. Tudi njega dolžjo požiga. Govori se pa tudi, da je bila fabrika iz maščevanja začgana.

Veliki požar se je zgodil v znatenitem romarskem kraju Maria-Saal. K sreči ni bilo vetra, drugače bi vsa vas, ki je deloma s slamo krita, pogorela. Goretji je pričelo v gospodarskem poslopu dr. pl. Weiss-Ostborn, ki je s hišo vred in drugimi posloppji pogorelo. Gasilci iz domače vasi in sosednih vasi ter tudi iz Celovca so vkljub pomanjkanju vode ogenj omejili in še večjo nesrečo preprečili. Sodi se, da je tudi tukaj nekdo iz maščevanja začgal.

Veliki vlot. Iz zaprte pisarne advokata dra. Messiner v Celovcu ukradel je neznani tat okoli 1000 kron denarja in za 60 K kolekov.

Tat. Fabrikantu Hatheyer v Celovcu ukra-
del je njegov sluga Emil Moser 258 K denarja
ter je potem zbežal.

Zapri so v Beljaku že budo predkaznovanega Julija Bader, ki je izvršil celo vrsto vlomov po Koroškem in Štajerskem.

Pobalinstvo. Pijani fantje metali so kamenje na poslopje opekarne kneza Porzia. Pobili so 87 šip in več peči.

Prednji tat. V gostilno Maier v Lieserbrücke vломil je neznani tat in pokradel mnogo zlatnine. Ko ga je domaći hlapec sasačila, skočil je nanj z velikim nožem, tako da je moral hlapec žebeati.

Požar. V Lendorfu a. L. gorelo je pri posestniku Simunu Gratschnig. Gospodarsko poslopje je popolnoma pogorelo, z njim pa tudi vso žitje, krma, mašine in drugo orodje. Škode je za 12.000 kron, medtem ko je posestnik komaj za polovico zavarovan. Gasilci in vojaščvo rešili so sosedna poslopja. Začpal je neki 13 letni deček, ki se je z užigalicami igral.

Moža umorila? V bližini Reiden-kovačnice v sv. Stefanu našli so kovača mrtvega. Ker se je mož v pijanosti rad preprial, sodilo se je, da ga je neki vojak v prepiru zabolel in ubil. Napravilo se je strogo preiskavo med vojaštvin in zaprolo enega vojaka, ki je imel bajonet umazan. Zdaj se je dognalo, da je vojak nedolžen. Pesžandarskega stražmojstra g. Nieder dorfer je namreč zasledoval sled, ki je vodila do hiše umorjenega. Tam so našli s krvjo oškropljeno suknjo kovačevega učenca, ki je bil medtem pobegnil. Sumi se, da je kovačeva žena s pomočjo učenca pijanega moža z kladivom ubila in v gozd avlekla. Preiskava bodo dognala, koliko je na tem sumu resnice.

Pobegnil je iz Beljaka agent Gustav Einöder; preje je 155 kron poneveril.

Ravnanje s hmeljem.

Hmeljар hoče — in ima tudi popolnoma prav — za svoj velik trud in mnogobrojna svoja dela v hmeljišču ne samo odvaliti veliki riziko, ampak tudi prodati pridelek za ugodno ceno, tako da bi se mu dobro izplačali stroški in trud. Na drugi strani pa se ravnotaka ne sme odrekati kupcu pravico, da zahteva za svoj denar ponudbam primeren, dober produkt, — blago, ki je uporabno za nadaljnjo kupcejo in pivovarne. Kajti le tedaj, ako blago najde priznanje, osvoji si lahko svetovni trg; skoro bi rekel — glede Avstrije in Nemčije — obdrži svetovni trg. Nezadostno pa se uvažuje dalekosežnost kakovosti hmelja. Marsikteri hmeljar podpira kupcejo s hmeljem v toliko premalo, da spravljaj v promet tudi skvarjen pridelek. Po izkušnjah se dogaja sveda to le v pokrajinah, kjer si stojita nasproti pridełovalec in kupec lici sovražnina bratoma, ali pa vsaj ne sodelujeta tako, kakor bi trebalo.

Toda pustimo zadeve z barantači v stran! Opozoriti hočem tukaj v kratkih stavkih na nektere pomankljivosti pri spravljanju hmelja za prodajo. Ako se dejšimo poznej navedenih naukov, spoznali bodoemo, kako moremo priti v okom v interes hmeljarjev, kupcev in pivovarnarjev raznim nedostatkom, ki se še žalobijo zmirjal dogajajo.

„Ako hočemo, da nam pridelovanje hmelja donaša tudi dandanes še zadovoljive dohodek, baviti se moramo s tem delom po vseh pravilih, izkazane tehnike in naukah znanosti“ (kakor se je izrazil dr. Wagner, profesor na našem konzulentu v hmeljarstvu iz Weihenstephana v nekem članku o hmeljski kulturi v tedniku kmetijskega društva na Bavarskem), „ali pa pridelovanje te rastline naravnost opustiti.“ Žalibote je marsikteri hmeljar polovičar, žalibote pa so nekateri res opustili hmelj. Jaz za svojo osebo pa bom vkljub temu zmirjal zopet podvzbujal kmetovalce k nadaljnemu pridelovanju hmelja, kajti poznam pokrajino — v svoji domovini na Bavarskem, v Hollerndau — kjer ljudje še niso obžalovali, da so zamenjali zeleniadnik s hmelijem.

Že pri nabiranju hmelja se morajo takoj odstraniti

češljule slabe barve in one, ki niso dorašene. Obiskal je treba, — če kontrola ni mogoča ali pa nič ne ide na drug način, eventualno na „najboljši način“, z govitvimi obljubami, — opozoriti na to, da se morajo tako le češljule posebej nabirati. Po sušenju se morajo tudi biti čeno od drugega hmelja prodati. Boljše je, dobiti iz take vrste hmelj nižjo kupnino, za kvalitetno blago pa nasprotno tudi kvalitetne cene!

Hmeljski pridelek se žalil bože dostikrat prežje, to je hmelj pršek, ker ga spravimo v prevelike temperature. Više nego 35 celzijevih stopinj pri največ 30 stopinjam ne sme toplota iti v sušilnicah, kjer se kmalu bi bile priprave za zračenje še tako izborne. Hmelj določi dostikrat tudi čas za sušenje prekratko. Napačno domnevanje, da se hmelju hitreje in bolje odvzame voda z visoko temperaturo in primerno kratkim časom sušenja. Ravno zmerno topel, toda mokrototopel značilice preba 26–35–40 celzijevih stopinj, ki piha po sušilnici, ob razlužitju iz, vzame česljuljam največ vode. Celo Linhartova sušilnica, ki mi je znana kot najboljša, potrebuje vkljub tem šest ur za sušenje, da dobimo najboljši hmelj. Večina drugih zistemov potrebuje 8–12 in še več ur. Več časa sušiti je toraj treba pri zmerni toploti hmelj zlasti posortah, ki imajo močne žilce; kajti iz teh ne spravimo takto hitro vode in bi slabo posušene pozneje neugodno vplivalo na kvalitet.

Razume se samoobsebi glede vsake sorte, da moramo po sušenju hmelj našipati v tenke plasti in optovano pregrbasti, tako dolgo, da so tudi žilice do dolni posušene. Ako to delo zanemarjam, naseli se v hmelj plesen, in češulje zgube svojo naravno lepo barvo in sijaj. Pomniti je tudi treba, da takega hmelja, ki se z dobro posušil in s katerim se ni racionalno ravnalo plast, ne smemo prezgodaj in na trdo nabasati in naphati v vreči, ker se hmelj že po nekaterih letih (5-16) začne segrevati, in se potem dobrota urazimo zmanjša, tako da je hmelj konečno res popolnoma neuporaben.

Gede vprašanja, ali se naj žvepla hmelj, pove svojo mnenje naravnost : Hmelj bi se naj sploh ne pečal s tem. V takih krajih, v katerih do sedaj ni bilo običajno žveplati hmelj, sklenili bi naj hmeljarji sogestno, da bodo tudi v bodoče opustili to delo, in sicer posebno zaradi tega, ker si pridelevalci pridobje ozroma utrdijo zaupanje pri kupcih, ako hmelj ponudijo nakup v takem stanju, kakor je zrastel. Kupcu je potem dana prilika, da lahko popolnoma poljubno pravično zažvepla hmelj. Na vsak način pa je napačno, pomemati deloma nezažveplano, deloma žveplano, takozvano „zboljšano blago“, kar še sploh radi storijo reketi hmeljarji. Mesati hmelj boljše in slabje kvalitete nima nobenega smisla, pač pa škoduje slovesu dočim pokrajine. Na žveplanju polagajo ljudje preveliko vino, ali kakor pravim jaz, preveliko zdravilno moč. Nekteri hmeljarji so mnenja, da zboljšajo slabo posušen hmelj z žveplanjem, toda ravno narobe ! Z žveplanjem povzroči kislo vretje, in hmelj dobi smrdeč duh in potem tudi ni za pivovarno. Tak hmelj je brez vsake dobrote, ker zgubi tudi barvo. Ako pa se hmelj že žvepla, držite se pravila : Pri žveplanju naj bo hmelj dobro posušen, da bi se držal tudi brez žveplanja ! Na takoj sprejeti način, hmelj sušiti na solncu, kar še je tudi po letu kod v navadi, kajti pridelek zgubi na solncu svojo lepo barvo in postane bled. Lističje češulj se zdi že posušeno, medtem ko so žilice dostikrat le zgolji na pol sutek, posledice takega ravnanja sem opisal v prejšnjem očitku.

Tudi shrambe puščajo ljudje preveč v nemar. Ah inamo potem tudi srujan dobro spravljen hmelj na bolje letine, trpimo občutno škodo. Če postane vremenje zelo deževno in mokrotino, moramo zapreti okna in okenci pa tudi če pripeka skozi okencia vróče solnce v shrambo, zapreti jih je treba. V prvem primeru se naveč hmelj preveč mokrоте, v drugem zgubi barvo.

V nekterih krajih je običaj, prav sub hmelj poser-
piti, predno se spravi v vreče. Toda prvič se poten-
hmelj v večji močno segreje, drugič pa moramo vendar
tudi pomisliti, da to ni prav, če kupec mora plačati
vodo mesto hmelja. Ravnog subega hmelja ne smem
shranjevati v prostorih, ki lahko postanejo ali so že mo-
krotni; kajti posebno rad se navleče mokrote in na-
nega smradu. Dostikrat se odpošije prodan hmelj
slabem mokrotinem vremenu, čeravno bi se to delo lah-
ko preložilo na drug dan. Pred dežem, meglo in rožnjavra za
moramo varovati hmelj z dobrimi nepredornimi plav-
tami. Najboljše pa je, če sploh ne odpošiljamo v dež-
ni vremenu hmelja.

Se na nekaj hočem opozoriti hmeljarje. Opazoval sem enkrat na znamen hmeljskem trgu to le: na trgu se je prav živahno povpraševalo po hmelju pri dobi cenah. Hmeljarji pa so vsled tega kar uenakrati naveli jako visoke cene. Kaj je bila posledica? Prodajo so bore malo prodali, „judje“ pa jo udarili v druge sedne pokrajine in tam nakupili hmelj. Toraj pravoceno skleniti kupčijo!

Predprodaje so tako riskirane. Bodisi pridelovalci, gospodarji kupec, eden pa ima gotovo škodo; v mnogih primerih konzument. Kmetijski učitelj Steppes in gor. — P.

Nikdo ne vè sam, ako diši iz ust, in drugi mu tega tuji povedo. Slab duh iz ust je mnogokrat posledica zobjega mesni na bise to zaradi tega vedno negovalo s Fellerjevim dobrobitnim zeliščnim esencij-fluidom v zn. „Elzafuid.“ To sredstvo oljno tudi zobobol, kakor sploh vse bolečine, ki si jih pridebimo na preipiba, mokrote, prehlajenja itd. 12 steklenic stane le 5 šilink franko. Ako prihaja slab duh iz ledzon, jemati se mora Fellerjev nov odvajjalne, prečrav pospešjuče Rhabarbara-kroglice jz. „Rabarbaro-kroglice“ 6 skaličje za 4 krone posije istotako kakor fluid frantsarsko posložiti. Za odgoj kmetovalec lahko prepreči. V praksi se je že uveljavljal Naslov kazalo, da so zinske seteve, ki so se krepko gnajile s Tomazem moko, mnogo bolje prezimile, sploh, da so sebole upirale sub E. V. Feller, Stubica, Elzalplatz št. 241 (Hrvatska).